

УДК 658.012.2:65.012.32:657.22

DOI: 10.32782/2312-7872.1.2025.10

Марченко Віталій Валерійович*здобувач ОНП «Економіка»,
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського
ORCID ID: 0009-0007-2182-0496*

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДґРУНТЯ СТРАТЕГІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ АНАЛІТИКО-КОНТРОЛІНГОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Анотація. У статті розглянуто теоретичні засади стратегізації інноваційного розвитку підприємств у контексті аналітико-контролінгового забезпечення. Проаналізовано основні наукові підходи до визначення понять «інноваційний розвиток», «стратегізація» та «контролінг» з урахуванням сучасних економічних умов та необхідності інтеграції стратегічного аналізу й контролінгових інструментів в управлінський процес. Наголошено, що інноваційний розвиток підприємства можна охарактеризувати як комплексний, безперервний та системний процес змін його якісного стану, який забезпечується впровадженням інновацій у всі сфери діяльності для досягнення довгострокових конкурентних переваг, фінансової стабільності та розширення ринкових можливостей. В контексті історичної парадигми становлення концепції стратегічного управління встановлено, що стратегізація – це комплексний, багаторівневий процес розробки, впровадження та адаптації стратегічних рішень, спрямований на забезпечення сталого розвитку та конкурентостійкості підприємств в умовах динамічного середовища. Обґрунтовано необхідність застосування контролінгу для підвищення ефективності прийняття стратегічних управлінських рішень, що сприяє оптимізації інноваційних процесів та мінімізації ризиків у мінливому бізнес-середовищі. Досліджено механізми аналітико-контролінгового забезпечення, яке дозволяє підприємствам ефективно реагувати на виклики ринку, адаптувати бізнес-моделі до умов Індустрії 4.0 та забезпечувати довгострокову конкурентоспроможність. Визначено взаємозв'язок стратегічного аналізу та контролінгових інструментів у процесі управління інноваціями, що дає змогу підвищити рівень результативності підприємств до зовнішніх загроз, забезпечити ефективне використання ресурсів та створити передумови для сталого економічного зростання. Результати дослідження можуть бути використані у практичній діяльності підприємств для розробки стратегій інноваційного розвитку, а також при формуванні державної політики у сфері підтримки бізнесу та стимулювання інноваційної діяльності.

Ключові слова: стратегізація, розвиток, інноваційний розвиток, контролінг, аналітика, управлінські рішення.

Постановка проблеми. Стрімка технологічна трансформація, спричинена динамічними змінами ринкового середовища, акцентує увагу на доцільності дослідження питання стратегізації інноваційного розвитку підприємств для більш глибокого розуміння та аналізу даного феномену. Інновації є ключовим чинником забезпечення конкурентостійкості, стійкості та довгострокового зростання вітчизняної промисловості. Проте, ефективне управління інноваційною діяльністю підприємств потребує не лише розробки стратегічних напрямів розвитку, а й комплексного контролю за їх реалізацією, що зумовлює необхідність впровадження аналітико-контролінгових механізмів. Аналітико-контролінгове забезпечення дозволяє підприємствам оперативне реагувати на зміни зовнішнього середовища, підвищувати ефективність використання ресурсів, оцінювати ризики та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Застосування контролінгу в процесі стратегічного управління інноваційним розвитком підприємств сприяє узгодженню цілей їх розвитку, оптимізації інноваційних процесів та впровадженню систем моніторингу й оцінки отриманих результатів, виступає домінуючим фактором їх гнучкості і успішної адаптації до ендегенного та екзогенного середовища. Особливої значущості стратегізація інноваційного розвитку підприємств набуває в контексті глобальної економічної нестабільності, цифрової трансформації та переходу до нових бізнес-моделей, заснованих на технологіях Індустрії 4.0, що зазначено в державних нормативно-правових актах щодо інноваційного розвитку [1, 2]. Вітчизняні підприємства, що діють в умовах складного геополітичного середовища, стикаються з необхідністю швидкої адаптації до змін, що підкреслює важливість стратегічного підходу до інноваційного розвитку. Враховуючи еволюцію ринкових умов господарювання та високу швидкість технологічних змін, дослідження теоретичних засад стратегізації інноваційного розвитку підприємств із врахуванням аналітико-контролінгового забезпечення є важливим кроком у формуванні фундаменту для довгострокового розвитку підпри-

емств в умовах глобальної нестабільності та цифрової трансформації економіки. Формування та ефективна реалізація стратегії інноваційного розвитку підприємства здатна істотно зміцнити конкурентні позиції на ринку в умовах зростаючої невизначеності та мінливості бізнес-середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування і реалізації стратегії інноваційного розвитку підприємств досліджували такі вітчизняні і зарубіжні дослідники як: Якименко І.Л. [3], Орехова Т. В. [4], Тарасова Н. В. [5] та ін. Окремими аспектами дослідження проблем контролінгового забезпечення інноваційних процесів на підприємстві в умовах трансформаційних змін займалися Побережний Р. О. [6], Гальцова О. Л. [7]. Проте, незважаючи на значний внесок вчених у дослідження проблеми визначення напрямів інноваційного розвитку підприємств, розробка та обґрунтування наукових підходів до стратегізації інноваційного розвитку підприємств з використанням контролінгового інструментарію потребує подальшого вивчення.

Метою статті є формування теоретичних підходів до стратегізації інноваційного розвитку підприємств в контексті аналітико-контролінгового забезпечення для оптимізації управлінських рішень, підвищення конкурентостійкості та забезпечення стійкого економічного зростання на основі ефективного використання інноваційного потенціалу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стратегія цифрового розвитку інноваційної діяльності України (WINWIN) до 2030 року визначає бачення України як держави-лідера у сфері технологій та інновацій, окреслюючи стратегічні цілі, принципи та завдання державної політики для стимулювання цифрової трансформації та підтримки бізнесу й стартапів [1]. Стратегія WINWIN передбачає розвиток людського капіталу, навчання та перекваліфікацію, що є ключовими елементами для забезпечення інноваційного розвитку підприємств. Зокрема, вона акцентує увагу на необхідності впровадження сучасних методів управління, які включають аналітико-контролінгові інструменти для ефективного прийняття рішень. Міністерство цифрової трансформації України презентувало проєкт Стратегії розвитку екосистеми інновацій в Україні [2], яка спрямована на формування програми технологічних змін у державі, підкреслюючи важливість інформаційного забезпечення процесу ефективного впровадження інновацій на підприємствах. Дослідження процесів інтеграції аналітичних та контролінгових інструментів у процес формування та реалізації стратегії інноваційного розвитку підприємств є особливо важливим та дозволяє підвищити ефективність управлінських рішень, забезпечити стійкість до зовнішніх викликів та сприяти довгостроковому розвитку в умовах динамічного ринкового середовища.

Обґрунтування теоретичного базису стратегізації інноваційного розвитку підприємств в контексті аналітико-контролінгового забезпечення потребує ідентифікації таких ключових понять як: «стратегізація», «розвиток», «інноваційний розвиток», «контролінг», «аналітика». Структурну схему визначення сутнісної характеристики елементів категоріально-понятійного апарату в логічній послідовності подано на рис. 1.

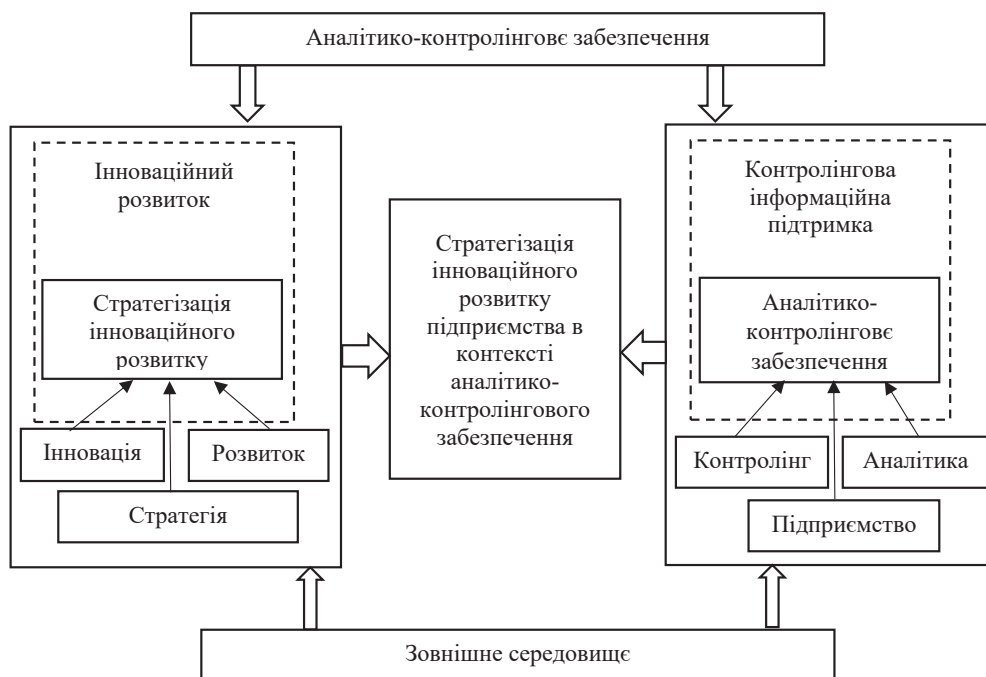

Рисунок 1 – Складові категоріально-понятійного апарату дослідження

Джерело: авторська розробка

Інноваційний характер, який притаманний розвитку економічних суб'єктів в сучасних умовах, дозволяє їм швидко адаптуватися до глобальних трансформаційних процесів, створювати інновації, які є критично важливими для відновлення вітчизняної економіки, підвищувати рівень конкурентостійкості, демонструючи свою стійкість та адаптивність. Однак трактування поняття «розвиток» у контексті конкретних досліджень нерідко є неоднозначним або навіть суперечливим. На думку автора, розвиток слід розглядати як системну категорію, що відображає закономірний та незворотний процес якісних змін (трансформацій) виробничо-економічних систем, що сприяє її ускладненню, підвищенню ефективності та до динамічних змін зовнішнього середовища. Розвиток є невід'ємною характеристикою будь-яких об'єктів, зокрема таких складних і системних, як підприємство. Категорія «інновація» вперше була визначена у 1911 році австрійським ученим Й. А. Шумпетером, який узагальнив напрацювання різних дослідників і виділив п'ять видів нових комбінацій, що характеризують поняття «інновація» [8]. У сучасній науковій літературі представлено широкий спектр підходів до трактування сутності поняття «інновація», що дозволило автору запропоновувати таке визначення поняття «інновація»: це комплексний процес створення, впровадження та комерціалізації нових знань, технологій, продуктів або управлінських рішень, спрямований на підвищення ефективності діяльності підприємств, розвиток суспільства та формування конкурентних переваг. Інновація є результатом інтелектуальної діяльності, що відображається у суттєвих якісних змінах виробничих, економічних, соціальних та організаційних систем, забезпечуючи їхню адаптацію до динамічних умов середовища. Досягнення гармонійного та стійкого розвитку промислових підприємств в умовах Індустрії 4.0 передбачає трансформацію бізнес-моделей, виробничих процесів та організаційних структур через впровадження сучасних технологій, що неможливо без інноваційної складової. Саме інноваційний розвиток сприяє досягненню ключових цілей підприємств, спрямованих на підвищення їхньої інноваційної спроможності та конкурентостійкості відповідно до Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року (WINWIN) [1]. Дослідження науковців стали важливим кроком у формуванні концепції інноваційного розвитку і підґрунтям для дослідження підходів до стратегізації та обґрунтування підходів до спрямування інноваційних процесів, що сприяють оптимізації ресурсів, підвищенню ефективності діяльності підприємств та забезпеченню їхньої стійкості в умовах динамічного ринкового середовища [9, 10]. Зокрема, інноваційний розвиток набуває нових ознак та трактується як динамічний процес пошуку та впровадження нових методів управління, технологій і продуктів у мінливих умовах ринкової невизначеності. Загалом, інноваційний розвиток підприємства можна охарактеризувати як комплексний, безперервний та системний процес змін його якісного стану, який забезпечується впровадженням інновацій у всі сфери діяльності для досягнення довгострокових конкурентних переваг, фінансової стабільності та розширення ринкових можливостей.

В процесі дослідження історичної парадигми становлення концепції стратегічного управління розвитком підприємств необхідно провести ретроспективний аналіз виникнення таких понять як «стратегізація» та «стратегування». Стратегізація – це комплексний, багаторівневий процес розробки, впровадження та адаптації стратегічних рішень, спрямований на забезпечення сталого розвитку та конкурентостійкості підприємств в умовах динамічного середовища, що базується на динамічному коригуванні стратегічного курсу організації з урахуванням актуальних тенденцій та потенційних ризиків та інтегрує стратегічне прогнозування, моніторинг зовнішнього середовища та оперативне реагування на його зміни. Стратегізація також розглядається як багаторівневий процес формування та реалізації стратегії підприємств, що охоплює всі рівні управління – від загального стратегічного портфеля до набору функціональних стратегій окремих підрозділів підприємств. В свою чергу стратегування розглядається як нова галузь застосування професійних знань в сфері стратегічного управління, яка сформувалась в роботах іноземних авторів на початку 2000-х років. У сучасних умовах стратегування формується як самостійна професійна сфера, що потребує системного підходу до розвитку спеціалізованих знань, навичок та компетентностей, що на думку Ареф'євої О. [11] зумовлює його виокремлення в окремий напрям економічних знань, а також сприяє утворенню нової професійної спеціалізації – стратега. Відзначимо, що стратегування – це системний, динамічний процес розробки, реалізації та адаптації стратегічних рішень, спрямований на забезпечення довгострокової конкурентостійкості підприємств, що включає стратегічне прогнозування, аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища, формування цілей, розробку альтернативних сценаріїв розвитку, управління ризиками та реалізацію стратегічних ініціатив з урахуванням мінливості зовнішнього середовища. У контексті інноваційного розвитку підприємств стратегізація відіграє критичну роль, оскільки інновації є високоризиковими, динамічними та потребують комплексного підходу до їх впровадження на основі поєднання стратегічного планування, управління змінами та інноваційного моделювання розвитку. Саме тому, для стратегізація є оптимальним кон-

цептуальним підходом для дослідження інноваційного розвитку підприємств, оскільки вона враховує не лише стратегічне планування, але й адаптивне управління, що дозволяє ефективно інтегрувати інновації, управляти змінами та забезпечувати довгострокову конкурентостійкість у сучасному нестабільному середовищі.

Динамічність та складні умови функціонування вітчизняних промислових підприємств значно підривають традиційні підходи до вибору та обґрунтування напрямів їх інноваційного розвитку. В умовах нестабільності зовнішнього середовища, зростання обсягу інформації та підвищення її значущості для ухвалення управлінських рішень як на стратегічному, так і на оперативному рівнях застосування контролінгу як інтегрованої системи інформаційно-аналітичного забезпечення інноваційного розвитку сприяє підвищенню ефективності управлінських процесів.

Контролінг є інтегрованою системою управління підприємством, яка через інформаційно-аналітичну підтримку процесів ухвалення та реалізації управлінських рішень сприяє ефективному функціонуванню підприємств в довгостроковій перспективі та забезпечує досягнення поставлених цілей на стратегічному й оперативному рівнях [12]. З огляду на це, авторське трактування контролінгу полягає в тому, що він є інтегрованою системою управління підприємством, яка через інформаційно-аналітичну підтримку процесу прийняття та реалізації управлінських рішень забезпечує ефективне функціонування підприємств в довгостроковій перспективі та сприяє досягненню поставлених цілей на різних рівнях ієрархії – стратегічному та оперативному.

Сучасний етап розвитку контролінгу характеризується становленням нових концепцій, зокрема: стратегічний контролінг, концепція «бізнес-партнерства» контролера і менеджера [13]. Концепція оптимізації всіх зацікавлених сторін (stakeholder-oriented controlling) спрямована на узгодження інтересів власників, менеджерів, працівників, постачальників, клієнтів та державних органів. Отже, в межах концепції оптимізації всіх зацікавлених сторін контролінг розглядається не лише як управлінська функція, а й інтегрована інформаційно-функціональна підсистема управління. Його основними складовими є процес ухвалення управлінських рішень та діяльність осіб, відповідальних за їх розробку та прийняття. Контролінг як інтегрована система управління складається з кількох функціональних підсистем, які забезпечують ефективне планування, аналіз і контроль діяльності підприємств. Основною метою впровадження контролінгу в стратегізацію інноваційного розвитку є підвищення ефективності реалізації інноваційних процесів на підприємстві, що, у свою чергу, сприяє зміцненню його конкурентостійкості. Узагальнена характеристика функцій контролінгу в межах функціональних підсистем в процесі стратегізації інноваційного розвитку підприємств подано в табл. 1.

Таблиця 1 – Функції контролінгу в контексті стратегізації інноваційного розвитку підприємств

Функція	Сутність функції контролінгу	Основні інструменти контролінгу	Завдання контролінгу в рамках певної функції
Планова	Визначення стратегічних і тактичних цілей, розробка сценаріїв розвитку	Бюджетування, Balanced Scorecard (BSC), SWOT-аналіз, GAP-аналіз	Формування стратегічного та оперативного планів розвитку підприємства
Контрольна	Аналіз відхилень між плановими та фактичними показниками, управління ризиками	Аналіз відхилень, Cash Flow, Activity-Based Costing (ABC).	Контроль за виконанням бюджету, виявлення і усунення негативних відхилень
Інформаційна	Збір, обробка, аналіз та інтеграція управлінської інформації	ERP-системи (SAP, Oracle), BI-системи (Power BI, Tableau), Big Data	Надання релевантної інформації для ухвалення управлінських рішень
Координаційна	Узгодження дій підрозділів, оптимізація ресурсів і процесів	KPI, Бізнес-процесне моделювання (BPM), система бюджетного управління	Підвищення узгодженості між підрозділами та оптимізація використання ресурсів
Аналітична	Оцінка ефективності діяльності, прогнозування ризиків.	Факторний аналіз, PESTEL-аналіз, Risk Assessment	Проведення аналітичних досліджень для оцінки ефективності діяльності підприємства
Методична	Розробка стандартів і методів управління, адаптація інструментів	Target Costing, Benchmarking, Lean-контролінг	Впровадження сучасних підходів та методологій управління витратами та ефективністю

Джерело: систематизовано автором на основі джерел [10–13]

Однією з функцій контролінгу є аналітична функція контролінгу, яка відіграє ключову роль у процесі управління підприємством, забезпечуючи системний підхід до збору, обробки та інтерпретації інформації для прийняття обґрунтованих рішень. Аналітична функція контролінгу в контексті стратегізації інноваційного розвитку підприємств є фундаментом для ефективного планування, контролю та прогнозування, дозволяючи вчасно виявляти відхилення від запланованих показників, оцінювати ризики та знаходити оптимальні шляхи інноваційного розвитку підприємств.

Висновки. Таким чином, контролінгова інформаційна підтримка є ключовим елементом стратегізації інноваційного розвитку підприємств, оскільки дозволяє створити цілісну систему управління, орієнтовану на довгостроковий успіх і стійку конкурентну перевагу. Отже, проведений аналіз змістовної сутності понять «розвиток», «інновація», «інноваційний розвиток підприємства», «стратегізація», «контролінг» дозволив автору сформулювати визначення стратегізації інноваційного розвитку підприємств в контексті аналітико-контролінгового забезпечення як цілісний процес розробки та реалізації стратегічних управлінських рішень, спрямованих на довгострокове забезпечення конкурентостійкості підприємства через впровадження інновацій, який базується на консолідації сучасних концепцій контролінгу та адаптивного управління, що дозволяє сформувати високоякісний, науково обґрунтований теоретико-методичний інструментарій для застосування системи контролінгу для активізації інноваційно-креативних можливостей підприємств. Взаємозв'язок стратегічного аналізу та контролінгових інструментів у процесі стратегізації інноваційного розвитку підприємств дозволяє забезпечити ефективне використання ресурсів, мінімізувати невизначеність і оптимізувати управлінські рішення для сталого розвитку підприємств. Такий підхід, заснований на інформаційно-аналітичній підтримці та координації процесу прийняття й реалізації управлінських рішень щодо інноваційного розвитку, сприяє підвищенню ефективності впровадження інноваційних змін у діяльності підприємств, що, у свою чергу, забезпечує підвищення рівня конкурентостійкості та резильєнтності в умовах динамічного ринкового середовища, зростаючої турбулентності зовнішніх факторів та посилення конкурентного тиску, що вимагає від підприємств гнучкості, адаптивності та стратегічної стійкості у прийнятті управлінських рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стратегія цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1351-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 15.02.2025)
2. Стратегії розвитку екосистеми інновацій в Україні. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/rozvivamo-tsifrovu-derzhavu-doluchaytesya-do-obgovorennya-strategii-rozvitku-ekosistemi-innovatsiy-v-ukraini> (дата звернення: 11.03.2025)
3. Якименко І. Л., Петрашко Л. П., Димань Т. М. та ін. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти. Київ : НУХТ, 2022. 337 с.
4. Орехова Т. В. (ред.). Трансформація соціально-економічних систем в умовах викликів глобального сталого розвитку: монографія. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2021. 448 с.
5. Тарасова Н. В., Калініченко І. С. Промисловий комплекс України: сучасні трансформації та перспективи розвитку в економічному просторі держави. *Продуктивні сили України*. 2006. №1. С. 169–184.
6. Побережний Р. О. Основні напрямки розвитку підприємств машинобудування. *Вісник національного технічного університету «ХПІ»*. 2012. № 13. С. 90–100.
7. Гальцова О. Л. Розвиток економіки України: трансформації та інновації: колективна монографія. У 2 томах. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2017. Т. 1. 324 с.
8. Шумпетер Й. А. Теорія економічного розвитку. Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу. Пер. з англ. В. Старка. 2-е вид., доп. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2014. 246 с.
9. Свтушенко В. А.. Стратегії інноваційного розвитку національної економіки в умовах глобалізації: колективна монографія. Харків : ХНУ імені В. Каразіна, 2021. 310 с.
10. Кузьминчук Н. В., Куценко Т. М., Козаченко А. В. Впровадження стратегічних інструментів в систему корпоративного управління міжнародними підприємствами. *Наука і техніка сьогодні*. 2022. № 10 (10). С. 134–143.
11. Ареф'єва О., Годун В. Стратегізація підвищення конкурентоспроможності підприємства на ринку транспортних послуг. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55.
12. Kuzmynchuk N., Fedorenko I., Kutsenko T., Aloslyn S. Management and controlling of processes in the field of energy saving on the basis of Industry 4.0. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science. 4th International Conference on Environmental Sustainability in Natural Resources Management, 2024. Vol. 1429 (1). P. 01222.
13. Калайтан Т. В. Генезис та розвиток концепції контролінгу. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2018. Вип. 56. С. 166–171.

REFERENCES

1. Strategy of digital development of innovation activity of Ukraine for the period until 2030. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1351-2024-%D1%80#Text> (accessed February 15, 2025).
2. Strategies for the development of the innovation ecosystem in Ukraine. Available at: <https://thedigital.gov.ua/news/rozvivaemo-tsifrovu-derzhavu-doluchaytesya-do-obgovorennya-strategii-rozvitku-ekosistemi-innovatsiy-v-ukraini> (accessed March 11, 2025).
3. Yakymenko, I. L., Petrashko, L. P., Diman, T. M., et al. (2022). Strategy of sustainable development: European horizons. Kyiv: NUHT, 337 p. (in Ukrainian).
4. Orekhova, T. V. (Ed.). (2021). Transformation of socio-economic systems in the conditions of global sustainable development challenges: monograph. Vinnytsia: Nilan-LTD, 448 p. (in Ukrainian).
5. Tarasova, N. V., Kalinichenko, I. S. (2006). Industrial complex of Ukraine: modern transformations and prospects for development in the economic space of the state. *Productive Forces of Ukraine*, (1), pp. 169–184. (in Ukrainian)
6. Poberezhnyi, R. O. (2012). Main directions of development of machine-building enterprises. *Bulletin of the National Technical University "KhPI"*, (13), pp. 90–100. (in Ukrainian)
7. Halthova, O. L. (Ed.). (2017). Development of the Ukrainian economy: transformations and innovations: collective monograph. In 2 volumes. Zaporizhzhia: Helvetyka Publishing House, Vol. 1, 324 p. (in Ukrainian)
8. Schumpeter, J. A. (2014). The theory of economic development. A study of profits, capital, credit, interest, and the business cycle. 2nd ed., transl. from English by V. Stark. Kyiv: Publishing House "Kyiv-Mohyla Academy", 246 p.
9. Yevtushenko, V. A. (Ed.). (2021). Strategies of innovative development of the national economy in the conditions of globalization: collective monograph. Kharkiv: V. Karazin KhNU, 310 p. Available at: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/16672> (in Ukrainian)
10. Kuzmynchuk, N. V., Kutsenko, T. M., Kozachenko, A. V. (2022). Implementation of strategic tools in the corporate governance system of international enterprises. *Science and Technology Today*, (10), pp. 134–143. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-10\(10\)-134-143](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-10(10)-134-143) (in Ukrainian)
11. Arefieva, O., Hodun, V. (2023). Strategization of increasing the competitiveness of an enterprise in the market of transport services. *Economics and Society*, (55). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-113> (in Ukrainian)
12. Kuzmynchuk, N., Fedorenko, I., Kutsenko, T., Aloshyn, S. (2024). Management and controlling of processes in the field of energy saving on the basis of Industry 4.0. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science. 4th International Conference on Environmental Sustainability in Natural Resources Management, Vol. 1429 (1), p. 01222. DOI: <https://doi.org/10.1088/1755-1315/1429/1/012022>
13. Kalaytan, T. V. (2018). Genesis and development of the concept of controlling. *Bulletin of Lviv Trade and Economic University. Economic Sciences*, (56), pp. 166–171. (in Ukrainian)

Vitalii Marchenko

Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University

THEORETICAL FRAMEWORK OF STRATEGIZING INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF ANALYTICAL-CONTROLLING SUPPORT

Abstract. The article explores the theoretical foundations of strategizing the innovative development of enterprises within the framework of analytical-controlling support. The key scientific approaches to defining the concepts of "innovative development," "strategizing," and "controlling" are analyzed, taking into account modern economic conditions and the necessity of integrating strategic analysis and controlling tools into the management process. It is emphasized that the innovative development of an enterprise can be characterized as a complex, continuous, and systemic process of qualitative transformation, facilitated by the implementation of innovations in all areas of activity to achieve long-term competitive advantages, financial stability, and expanded market opportunities.

In the context of the historical paradigm of the strategic management concept's evolution, it is established that strategizing is a comprehensive, multi-level process of developing, implementing, and adapting strategic decisions aimed at ensuring sustainable development and enterprise competitiveness in a dynamic environment. The necessity of applying controlling to enhance the effectiveness of strategic management decisions is substantiated, as it contributes to optimizing innovation processes and minimizing risks in a volatile business environment.

The mechanisms of analytical-controlling support are examined, which enable enterprises to effectively respond to market challenges, adapt business models to the conditions of Industry 4.0, and ensure long-term competitiveness. The interrelation between strategic analysis and controlling tools in the innovation management process is identified, allowing enterprises to increase their resilience to external threats, ensure the efficient use of resources, and create prerequisites for sustainable economic growth. The research results can be utilized in the practical activities of enterprises for developing innovative development strategies, as well as in shaping state policies for business support and innovation stimulation.

Keywords: strategizing, development, innovative development, controlling, analytics, management decisions.